

Пройшли сумніви і вагання...

Дмитро Фальківський

Пройшли сумніви і вагання,
Пройшли як сон, як сивий дим,
Як перший запал молодий,
Як тінь забутого кохання.
Ах, день один... один лиш день
Серед борів своїх пожити...
О, скільки міг-би я створити
Легенд нових, нових пісень!..
Та знаю я, що вже ніколи
В своє Полісся не прийду,
Не вдарю пісню молоду
Об синь гаїв, болот і поля.
Не жди-ж, мій батеньку, мене
І ти. від злиднів жовта, мати:
У чаднім місті кострубато
Спалю життя своє сумне.
І вже мої ніколи ноги
Не вмиють роси осоки,
І не впаде мій спів стрункий
На перехрещені дороги...
Мені тут сумно, сумно так...
На скронях—ніби мох на соснах.

І сниться хата, в хаті кросна,
І лід роздертий в болотах.
...Весна... Болото розлилось,
І певне батько мій в човні
Гайса... і шле привіт весні
Своїм розчубленим волоссям...
Мабуть, не раз пожалкував.
Що син підручним більш не буде...
Змете не раз сльозу на груди
Його порепана рука.
І скаже, глянувши на воду:
— Ото-б удвох вловили рибки!
А мати дивиться крізь шибку
І жде... і жде синка з походу...

А хто-ж, матусенько моя,
Тепер цівки для тебе суче
Під посвист веретен співучий,
Під тихі шуми у гаях?..
Мабуть, ніхто, матусю'мила...
Бо сина вже нема... нема...
І туга біла, як зима.
Спадає на полотна білі...
Скажи: чи й досі ще рука
Твоя нитки тонкі виводить,

І чи в очах ще й досі води
Злилися в посмішку струмка?..
А пам'ятаєш, як колись?..
Було мороз у вікна клепле.
А в нас у хаті тепло, тепло.
І співи смутком повились...
А ти. зігнувшись коло печи.
Сидиш на лаві і прядеш,
І смолоскип пасмо руде
Поклав тобі на щуплі плечі...
Дзюрчить, співа веретено
Немов істота невмируща,
Йому вторить одвічна пуща
За манюпусіньким вікном.
Або голодний вовк понуро
Під самі вікна заскавчить...
І встане батько мій, на мить
Суворі брови зниже хмуро.
Візьме рушницю й на подвір'ї
Кудись у далечінь пальне...
І стріл розсиплеться як пір'я,
І вовчий сміх на мить засне.
Лише на мить, бо за хвилину,
Немов придушені плачі,

Назустріч зорям уночі.
Виття вовків ще дужче лине.
Бувало й так, що цілу ніч,
Коли туман гаї обгорне,
З рушниці батько в безвість чорну

Світив весь час крихкі вогні.
Тоді ти в хаті світ гасила
І поглядала на Христа,
І з кожним пострілом уста
Свої до уст моїх тулила.
А луни нам несли з гаїв
Рушниці батьківської кашель,
І буйно билось серце наше
Під плач поранених вовків.
І так тремтіли ми до ранку,
Аж поки ніч не догорить,
Аж поки заспані бори
Загомонять у нас на ганку.
Скажи: чи-ж можу я забуть
Твої зелень-зелені очі
І цокот веретен сорочий,
Туманів сиву каламуть?
Скажи: чи-ж можу я забути
Ті ночі, жахом перевиті,—

Що так вросли, мов корінь жита,
У мізок мій, у кров, у груди?
І може через те, що зріс я
Під завивання, плач вовків
Отам, де гай чоло вклонив,—
Я став співцем свого Полісся...
І жаль такий до сліз, до болю.
Що більш додому не прийду,
Не вдарю пісню молоду
Об синь гаїв, болот і поля...
Тепер я зовсім вже не той,
Яким мене ти, мамо, знала:
Забув про постолі і сало,
Вдягнувши "джимі" і пальто...
Та не забув тебе і пуцу
І батька зморщене чоло,
І до хатини за селом
Мене все тягне дужче й дужче.
Ха-ха! Який я став смішний.
Ото-б тобі тепер побачить,
Як син твій, харцизяк ледачий.

Складає віршики весні.
І силоміць в поети суне:
—Так, знай, мов, наших чабанів! —

Навчився бренькати пісні
І рвати порвані вже струни.
І жаль такий, до болю жаль,
Що більш додому не прийду,
Не вдарю пісню молоду,
Щоб аж сміялась синя даль...
Не жди-ж мій, батеньку, мене,
І ти, від злиднів жовта, мати:
В далекім місті кострубато
Згорить життя моє сумне.